

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה פג/10

ה' באדר התשפ"ג (26.2.2023)

הודעה מס' פג/10

הנחיות למתן חסות לפעילויות שמתבצעות מטעם גופים שונים

1. עובדים בשירות המדינה מתבקשים מפעם בפעם ליתן חסות לפעילויות שמתבצעות מטעם גופים שונים. אף שבדרך כלל מדובר בפעילות חיובית, לעיתים עולים קשיים שונים הקשורים במינהל תקין, טוהר מידות או ניגוד עניינים. בשל חשש זה, נקבע כי עובד ציבור המעוניין לתת חסות כאמור, נדרש לקבל אישור לכך.
2. עניין זה מוסדר בהנחיה מס' 1.1700 של היועץ המשפטי לממשלה בנושא **מתן חסות על-ידי עובד ציבור**, בה נקבעו הוראות מפורטות לעניין הליך מתן החסות; הכללים והתנאים למתן חסות; וכן בקשר לעניינים נוספים הקשורים בכך. הוראות אלה מצויות גם בסעיף 42.82 לתקשי"ר.
3. במסגרת תיקון הנחיית היועץ המשפטי לממשלה האמורה, עודכנו הכללים. בין היתר, נקבע כי מנכ"ל משרד ממשלתי או מנהל יחידת סמך אשר מעוניינים להעניק חסות לגוף חיצוני רשאים לבחון ולהכריע בבקשות בעצמם, ללא צורך באישור מגורם נוסף. לצד זאת, פורטו בהנחיה נסיבות שבהן נדרש אישור גם מהיועץ המשפטי של המשרד.
4. התיקון לתקשי"ר בהתאם לנ"ל כלול בדפי ההחלפה המצורפים להודעה זו.

פרופ' דניאל הרשקוביץ
נציב שירות המדינה

תיקונים בהחלפת דפים

אסמכתא	להוציא את הדפים שכותרותיהם	להכניס את הדפים שכותרותיהם
פג/10 (פסקאות 42.821-42.823)	42.811 - 42.814 (דף אחד)	42.811 - 42.814 (דף אחד)
פג/10 (פסקאות 42.824-42.826)		42.824 - 42.826 (דף אחד)

42.8 - התרמות גביית כספים ומתן חסות

42.81 איסור התרמה וגביית כספים / 42.82
איסור מתן חסות

42.81 - איסור התרמה וגביית כספים

42.811

לא יתרים עובד כספים לאיזו מטרה שהיא, ולא יגבה ולא יקבל כספים שנתרמו לאיזו מטרה שהיא, זולת לאוצר המדינה ובתוקף תפקידו (ראה גם פסקאות 42.813-42.814). הוראות פסקה זו חלות גם על תרומות או דמי חבר למפלגה.
(חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959, ס' 5)

42.812

האיסור בפסקה 42.811 אינו בא למנוע את הניכויים הבאים, המותרים לפי סעיף 25 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, ממשכורתו / משכרו של עובד:

- (א) סכום שחובה לנכותו או שמותר לנכותו, על-פי חיקוק;
- (ב) תרומות שהעובד הסכים בכתב כי תנוכינה;
- (ג) דמי חבר בארגון עובדים שהעובד חבר בו, שיש לנכותם מן המשכורת / השכר על-פי הסכם קיבוצי או חוזה עבודה שהעובד הסכים בכתב כי ינוכו, והתשלומים הרגילים לוועד העובדים במשרד או ביחידה;
- (ד) תוספת לדמי חבר המיועדת למימון פעילות מפלגתית;
- (ה) דמי טיפול מקצועי-ארגוני מעובד שאיננו חבר בשום ארגון עובדים;
- (ו) סכום שהוטל כקנס משמעת בהתאם להסכם קיבוצי או על-פי חיקוק;
- (ז) תשלומים רצופים לקופת גמל, ובלבד שתשלומים כאמור לקופת גמל שהעובד בלבד חייב לשלם לה, לא ינוכו משכרו של העובד אם הוא הודיע למעסיקו בכתב על התנגדותו לתשלומים;
- (ח) חוב על-פי התחייבות בכתב מהעובד למעסיק, בתנאי שלא ינוכה על חשבון חוב מהסוג האמור יותר מרבע שכר העבודה;
- (ט) מקדמות על חשבון שכר העבודה.
(החוק הנ"ל, ס' 6; חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958, ס' 25(א))

42.813

- (א) הממשלה רשאית להתיר למטרה ציבורית, בדרך כלל או למקרה מסוים, פעולה האסורה לפי פסקה 42.811;
- (ב) הממשלה החליטה להתיר לעובדי המדינה להתרים כספים לטובת קרן היסוד - המגבית המאוחדת לישראל וכן לטובת קרן קיימת לישראל, ולגבות ולקבל כספים שנתרמו לטובת קרנות אלו, בארץ או בחוץ-לארץ, ובלבד שפעולות אלו, כשתיעשינה בארץ, לא תיעשינה בשכר;
- (ג) כמו כן החליטה הממשלה לאצול לשר החינוך, את הסמכות להתיר למנהל מוסד חינוך לגבות ולקבל כספים שנתרמו על-מנת להשתמש בהם לטובת אותו מוסד, תלמידיו וועדי ההורים הקשורים במוסד או במוסדות כיוצא בו, בהתאם לתנאים שייקבעו בכתב ההיתר;
- (ד) הממשלה החליטה להתיר לעובדי מדינה אשר יאשרו לכך על-ידי שר הבריאות, להתרים בארץ ובחוץ-לארץ לטובת אגודת ידידים של בתי חולים ממשלתיים, ולגבות ולקבל כספים שנתרמו לטובת גופים אלה, ובלבד שפעולות אלו לא ייעשו בשכר.
(החוק הנ"ל, ס' 7: החלטת הממשלה, י"פ 737, התש"ך, עמ' 821; החלטות הממשלה, י"פ 2276, התשל"ז, עמ' 408; י"פ התשל"ז, עמ' 1913; החלטת ממשלה מס' 388 מ-16.9.1990)
(נא/3)

42.814

- (א) לא ירשה האחראי, מנהל יחידה או כל עובד אחר המופקד על סדרי עבודה, שאדם כלשהו, בין אם הוא עובד המדינה ובין אם לאו, יתרים עובד בין כותלי מוסד ממשלתי לטובת מפלגה, מוסדות צדקה או לאיזו מטרה שהיא, או להחתים אותו שם על התחייבות לתרום;

(ב) הוראות פסקה זו אינן חלות על התרמה או התחייבות לתרומה בעד עובד המשרד או בן משפחתו הזקוקים לטיפול רפואי, או עובד הזקוק לסיוע עקב מצוקה כלכלית קשה, ובלבד שההתרמה אושרה על-ידי מנכ"ל המשרד או מנהל יחידת הסמך.
(סה/4)

42.82 - איסור מתן חסות

42.821

בסעיף זה:

"עובד ציבור"

- עובד מדינה וכן שר או סגן שר;

"גוף חיצוני"

- אדם או תאגיד מחוץ לשירות המדינה, בין אם פועל למטרות רווח ובין אם לאו, למעט רשות מקומית וגוף שהממשלה משתתפת בהנהלתו (כגון: חברה ממשלתית, עמותה ממשלתית ותאגיד ציבורי);

"מתן חסות"

- מעשה העשוי ליצור רושם כי עובד הציבור או המשרד הממשלתי שאליו הוא משתייך תומך בגוף חיצוני או בפעילות שהוא עורך, או שפעילות זו נעשית מטעמו או באישורו של עובד הציבור או המשרד הממשלתי האמור; ובכלל זאת, השתתפות פעילה באירועים ובכנסים (לדוגמא, בדרך של נשיאת דברים), סיוע בפרסום או בגיוס תרומות ומתן המלצה או ברכה, בין אם באופן קבוע ובין אם באופן זמני או חד-פעמי. לעניין זה אין נפקות לעובדה כי עובד הציבור אינו אמור לקבל, או אינו מקבל בפועל, כל תמורה בגין הפעולה המבוקשת ממנו;

"הנחיית היועץ"

- הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1700;

"שיתוף פעולה מובנה"

- התקשרות של המדינה עם גוף חיצוני, אשר נבחנה ואושרה על-ידי הגורמים המוסמכים לעניין, כדוגמת מיזם משותף לפי תקנה 3(30) לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993 או חסות ממשלתית שאושרה על-ידי ועדת החסויות המשרדים או הבין-משרדית בהתאם להוראת תכ"ס 15.3.1 וכד'.

(הנחיות היועמ"ש לממשלה מס' 1.1700 מיום י"ז בכסלו התשע"ו, 29.11.2015)

42.822

הליך בחינת בקשה למתן חסות

ככלל, לצורך מתן חסות נדרשת בחינה מקדימה וקבלת אישור מראש מהגורם שהוסמך לכך (להלן - "הגורם המאשר"):

(א) עובד מדינה אשר נתבקש ומעוניין ליתן חסות לגוף חיצוני יפנה לקבלת אישור ממנכ"ל המשרד הממשלתי או מנהל יחידת הסמך בה הוא מועסק, לפי העניין; ביחידה ארגונית שבראשה עומד מנהל בדרגת משרה המקבילה למשרת מנכ"ל (גם אם היא אינה בגדר יחידת סמך, כגון: החשב הכללי והממונה על התקציבים במשרד האוצר), יפנה העובד לקבלת האישור מגורם זה;

(ב) מנכ"ל משרד ממשלתי, מנהל יחידת הסמך, מנהל בדרגת מוקבל מנכ"ל כאמור, וכן שר או סגן שר, אשר נתבקשו ומעוניינים ליתן חסות לגוף חיצוני, יבחנו את הבקשות ויכריעו בהן (בלא צורך בקבלת אישור מגורם נוסף) בהתאם לאמות המידה המפורטות בהנחיית היועץ;

(ג) מנכ"ל משרד ממשלתי, מנהל יחידת סמך או מנהל בדרגת מוקבל מנכ"ל כאמור לעיל, רשאים להסמיך גורם בכיר תחתיהם לבחון ולהעניק אישורים כאמור לעובדי משרדם/יחידתם; הגורם האמור רשאי להעניק אישור פרטני ביחס לבקשה ספציפית למתן חסות, או אישור כללי יותר ביחס לסוג מסוים של חסות או לצורך מתן חסות לגורם חיצוני מסוים;

(ד) אישור יינתן בכתב, ועל העובד לשמור תיעוד של פרטי החסויות שאותם העניק;

(ה) מקום בו הגורם המאשר מעוניין להיעתר לבקשה למתן חסות, על אף שמתקיימת לגביה אחת מן הנסיבות המפורטות בסעיף 6(ב) להנחיית היועץ (נסיבות אשר בהן ככלל אין להיעתר לבקשת חסות), עליו לפנות באופן מנומק לקבלת חוות-דעתו של היועץ המשפטי למשרד או ליחידת הסמך, ולפעול בהתאם להנחיותיו.

42.823

המידע הרלוונטי לצורך בחינת בקשת חסות

לצורך הכרעה בבקשה למתן חסות, על עובד הציבור להניח בפני הגורם המאשר (ובמקרים המצריכים בדיקה משפטית - גם בפני היועץ המשפטי למשרד), את תשתית העובדתית המלאה לעניין מבקש החסות ולעניין החסות המבוקשת, וזאת ככל הניתן בנסיבות העניין וכמפורט בסעיף 5 להנחיית היועץ.

42.824

אמות המידה להכרעה בבקשה

התנאי הבסיסי לצורך מתן חסות לגוף חיצוני הינו כי קיימת חשיבות ציבורית בפעילות מושא החסות ובהשתתפות עובד הציבור בה; כי מתן החסות עולה בקנה אחד עם מדיניות הממשלתית הנוגעת בדבר, ככל שקיימת מדיניות כאמור; וכי לא מתקיימות נסיבות אחרות השוללות את מתן החסות, כמפורט בסעיף 6 להנחיית היועץ.

42.825

מקרים שבהם אינו נדרש אישור למתן חסות

במקרים הבאים, רשאי עובד להשתתף באירוע או בפעילות של גוף חיצוני העשויה להיות כרוכה במתן חסות, ללא צורך בקבלת האישור הנדרש:

- (א) דיון ציבורי המאורגן על-ידי גוף עיתונות, גוף אקדמיה המוכר על-ידי המועצה להשכלה גבוהה, ארגון עובדים או איגוד מקצועי (כגון: לשכת עורכי הדין, לשכת רואי החשבון, התאחדות התעשיינים וכד'), אשר מהווה מסגרת ראויה להצגת מידע בעל עניין לציבור, והשתתפות עובד הציבור בו נועדה להציג את עמדת המשרד הממשלתי בפני הציבור;
 - (ב) אירוע או פעילות של גוף חיצוני שמתקיים בינו לבין המשרד הממשלתי שאליו משתייך עובד הציבור שיתוף פעולה מובנה, ומתן החסות קשור לשיתוף הפעולה האמור;
 - (ג) אירוע או פעילות מטעם גורם ממשלתי זר, כגון: שגרירות, ממשלה או פרלמנט, או פעילות הנעשית בשיתוף-פעולה בין המדינה לבין גורם שלטוני זר כאמור.
- יודגש כי גם במקרים אלה, ההיתר להשתתפות עובד באירוע אינו גורע מאחריותו לקבל אישורים אחרים הנדרשים לצורך השתתפותו. במקרה של ספק, על העובד לפנות ליועץ המשפטי למשרד.

42.826

אופן מתן החסות

הגורם המאשר רשאי להתנות את מתן החסות בתנאים או לסייגה, בין היתר לעניין יצירת הפרדה בין החלק בו משתתף עובד הציבור לבין חלקים אחרים באירוע בו ניתנת החסות; צורת החסות; תוכן החסות; הצורך בהצגת מגוון דעות באירוע בו ניתנת החסות; וכן לעניין הגבלת השימוש בתוצרי החסות.

(פג/10)

